

Adatok hazai *Nanocyperion*-fajok ismeretéhez VI. A *Cyperus glaber* L. második magyarországi lelőhelye*

FARKAS Sándor¹ – MOLNÁR V. Attila²

(1) H-7030 Paks Ifjúság u. 14. fsz. 2.

(2) Debreceni Egyetem TTK Növénytan Tanszék, H-4010 Pf.: 14.

2000. július 25-én Paks határában, az Üрге-mező keleti, a várossal érintkező részén található, néhány éve kialakított mesterséges tavacska partján FARKAS Sándor a *Cyperus glomeratus* Torn. in L. [syn.: *Chlorocyperus glomeratus* (L.) Palla] példányaiba és az *Apium repens* (Jacq.) Lagasca két telepére talált. [Utóbbi fajt innen alig 1,5 km-nyi távolságban találta 1999-ben VOIGT (2000).]

A lelőhelyet 2000. szeptember 24-én Király Gergely, Bölöni János és Nagy József társaságában kerestük fel. A földalattal kibélelt medrű, homokos tavacska partján igen szép kifejlődésű törpekákás növényzetet figyeltünk meg. A tömeges *Cyperus fuscus* L. között akadt *Cyperus glomeratus* (az 5 centiméterestől a kb. félméteres magasságot elérőig), *Scirpus* (*Schoenoplectus*) *supinus* L. (egyetlen példány), *Veronica scardica* Gris., *Pseudognaphalium luteo-album* (L.) Hill. et Burton, *Alisma lanceolatum* With. is. Ezenkívül felfigyeltünk egy palkafélére, amely megjelenésében a barna palkára emlékeztetett, ám nagyobb és felálló termete, szélesebb és vörösesbarna füzérkéi, és legfőképpen nyelvecske nélküli levelei alapján jól elkülönült attól.

Begyűjtött növényeinket a kopasz palkával [*Cyperus glaber* L., syn.: *Chlorocyperus glaber* (L.) Palla, *Pycnus glaber* (L.) Hayek] azonosítottuk. A bizonyító példányt a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárának Herbarium Carpato-Pannonicum gyűjteményében helyeztük el. E példány alapján a növény határozásának helyességét Somlyay Lajos is megerősítette.

A fajnak hazánkból korábban mindössze egyetlen előfordulása volt ismert; FEKETE (1954) mutatta ki a Velencei-hegységből, Csala község mellől. E lelőhely mára részben beakácósodott, de a növény még napjainkban is megtalálható (Fekete G. és Kalapos T. szóbeli közlése). A dél-eurázsiai-afrikai elterjedésű növény DEFILIPPS (1980) szerint kontinensünk középső és délkeleti részén fordul elő.

A kis tavacskában előfordult a *Nymphoides peltata* (Gmel.) Kuntze (valószínűleg telepítve) és a *Typha laxmannii* Lepech. is. Annak valószínűsége, hogy a laikusok számára kevésbé feltűnő *Cyperus glaber*-t (és a többi iszapnövényzetre jellemző fajt) ide telepítették volna, véleményünk szerint csekély.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük Fekete Gábor professzornak és Dr. Kalapos Tibornak szóbeli közléseiket, és Somlyay Lajosnak a növény határozásának ellenőrzését.

Summary

Data to the knowledge of *Nanocyperion*-species in Hungary VII.

The second Hungarian locality of *Cyperus glaber* L.

S. FARKAS. – A. MOLNÁR V.

Cyperus glaber L. with S-Eurasian and African area was found first in Hungary by FEKETE (1954) in Velence Hills, in the boundary of village Csala. The present paper reports the second Hungarian locality of the species. The authors found it in the boundary of Paks, in the beach mud vegetation of a small artificial pond. The plant was found by the authors in the beach mud vegetation [with *Cyperus fuscus*, *Cyperus glomeratus*, *Scirpus supinus*, *Veronica scardica*, *Pseudognaphalium luteo-album*, *Alisma lanceolatum*] of a small artificial pond in the boundary of Paks on 24th september, 2000.

Irodalom

DEFILIPPS, R. A. (1980): *Cyperus* L. In: TUTIN, T. G. et al. (eds.): *Flora Europaea* V. – Cambridge University Press. pp.: 284-288.
FEKETE G. (1954): *Chlorocyperus glaber* (L.) Palla

Magyarországon. – Bot. Közlem. **45**: 253-254.
VOIGT W. (2000): Az *Apium repens* (Jacq.) Lagasca új előfordulása Pakson. – *Kitaibelia* **5**(1): 87-92.

* Készült az Oktatási Minisztérium FKFP 0114/2001. sz. pályázatának támogatásával (témavezető: Molnár V. A.)